

Vysekávač/vysekávačka (kód: 32-011-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (kód: 32)
Týká se povolání: Vysekávač
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v normách a v technických podkladech v kožedělné výrobě	3
Seřizování, ošetřování a údržba strojů a zařízení ve vysekávací dílně	3
Posuzování kvality usní	3
Vysekávání dílců z usní vysekávacím strojem	3
Obsluha vysekávacích strojů pro vysekávání textilních a syntetických materiálů	3
Dokončovací pracovní operace ve vysekávací dílně	3
Kompletace, mezioperační a konečná kontrola kvality dílců ve vysekávací dílně	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.10.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v normách a v technických podkladech v kožedělné výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Pracovat se základní technickou dokumentací, provést její rozbor ve vztahu k předloženému kožedělnému výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat na základě technické dokumentace složení předloženého kožedělného vzorku, pojmenovat jednotlivé dílce a součásti	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Určit podle technické dokumentace stroje, na kterých bude konkrétní kožedělný výrobek zhotovován	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Seřizování, ošetřování a údržba strojů a zařízení ve vysekávací dílně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit vysekávací stroj k vysekávání dílců pro kožedělnou výrobu, provést fyzickou kontrolu stavu stroje a vysekávacích nožů, ověřit jejich funkčnost	Praktické předvedení
b) Seřídit vysekávací stroj pro vysekávání stanoveného usňového materiálu	Praktické předvedení
c) Provést čištění, mazání a základní údržbu vysekávacího stroje s ohledem na dodržování předpisů BOZP, jednotlivé úkony zdůvodnit	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování kvality usní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit a pojmenovat předložené vzorky usní, popsat jejich povrchovou úpravu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Posoudit kvalitu předložené usně z hlediska bodového ohodnocení a jejího využití pro vysekání dílců pro obuvnickou a kožedělnou výrobu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyhodnotit vady na předložené usni, stanovit způsob eliminace těchto vad z hlediska další využitelnosti materiálu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vysekávání dílců z usní vysekávacím strojem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat a popsat typy vysekávacích nožů, vysvětlit účel jejich použití	Ústní ověření
b) Předvést umístění vysekávacích nožů na useň s ohledem na její tažnost a kvalitativní rozložení, provedení zdůvodnit	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vychystat usně k vysekávání dílců podle výrobního předpisu pro daný obuvnický a kožedělný výrobek	Praktické předvedení
d) Vysekát vrchové usňové dílce pro obuvnický a kožedělný výrobek s přihlédnutím k maximální výtěžnosti materiálu a s ohledem na dodržování zásad BOZP	Praktické předvedení
e) Vysekát podšívkové dílce pro obuvnický a kožedělný výrobek podle technologických zásad pro zpracování usní s ohledem na dodržování zásad BOZP	Praktické předvedení
f) Ručně vykrojit usňové dílce podle šablon pro příslušný obuvnický a kožedělný výrobek	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha vysekávacích strojů pro vysekávání textilních a syntetických materiálů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést rozdíly mezi technologiemi vysekávání dílců z usní v jedné vrstvě a z textilních a syntetických materiálů ve více vrstvách	Ústní ověření
b) Popsat pracovní postup přípravy textilních a syntetických materiálů pro vysekávání dílců ve vrstvách	Ústní ověření
c) Popsat pracovní postup vysekávání dílců z textilních a syntetických materiálů ve vrstvách	Ústní ověření
d) Popsat nové metody oddělování dílců ve vrstvách (kmitající nožík, laserový paprsek, programově řízené vykrajování dílců pro obuvnickou a kožedělnou výrobu)	Ústní ověření
e) Vysekát vrchové dílce ze syntetického materiálu pro obuvnický a kožedělný výrobek s ohledem na dodržování zásad BOZP	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dokončovací pracovní operace ve vysekávací dílně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat a popsat dokončovací pracovní operace ve vysekávací dílně (štípání, číslování, ražení, kompletace)	Ústní ověření
b) Předvést pracovní operaci číslování podšívkových dílců obuvnického a kožedělného výrobku podle výrobního předpisu, popsat systémy velikostního číslování	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zdůvodnit provádění pracovní operace štípání usňových dílců pro obuvnický a kožedělný výrobek, popsat pracovní postup	Ústní ověření
d) Vysvětlit účel pracovní operace ražení usňových dílců, popsat pracovní postup	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kompletace, mezioperační a konečná kontrola kvality dílců ve vysekávací dílně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést kompletaci usňových dílců ve vysekávací dílně	Praktické předvedení
b) Provést mezioperační a konečnou kontrolu kvality vysekaných dílců, vadné dílce vytřídit	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://nsp.cz/jednotka-prace/vysekovac#zdravotni-zpusobilost>).

Ověřování kritérií hodnocení pro jednotlivé odborné kompetence je třeba získat celkový přehled o způsobilosti uchazeče vykonávat pracovní činnosti ve vysekávací dílně obuvnické a kožedělné výroby.

Ověřování odborných kompetencí bude probíhat v reálném prostředí vysekávací dílny. Při ověřování kritérií hodnocení založených na způsobu praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, k dodržování pracovních postupů, ke správné volbě technologie, ke kvalitě provedení, k samostatnosti při řešení jednotlivých kritérií hodnocení a k správné obsluze strojů, zařízení a náradí. Při ústním projevu je třeba sledovat používání odborné terminologie a využívání teoretických znalostí pro řešení praktických úkolů.

Autorizovaná osoba předloží uchazeči u odborné kompetence **Orientace v normách a v technických podkladech v kožedělné výrobě** pro kritéria hodnocení a), b), c) kožedělný vzorek v počtu jeden pápár obuvi nebo 1 kus kožedělného výrobku, typ vzorku bude záviset na konkrétním zaměření kožedělné výroby v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba určí uchazeči u odborné kompetence **Seřizování, ošetřování a údržba strojů a zařízení ve vysekávací dílně** pro kritérium hodnocení b) druh usňového materiálu, podle jehož tloušťky bude vysekávací stroj seřizován.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči k posouzení u odborné kompetence **Posuzování kvality usní** pro kritérium hodnocení a) vzorky usní v počtu (minimálně 5 vzorků - maximálně 8 vzorků), pro kritérium hodnocení b) vzorek usně v počtu 1 kus, pro kritérium hodnocení c) vzorky usní v počtu (minimálně 1 kus - maximálně 3 kusy). Druh usní bude záviset na zaměření kožedělné výroby (výroba obuvi, rukavičkářská výroba, brašnářská a sedlářská výroba) v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči u odborné kompetence **Vysekávání obuvnických dílců z usní vysekávacím strojem** pro kritéria hodnocení d), e) vysekat vrchové a podšívkové dílce pro obuvnickou nebo kožedělnou výrobu (v počtu minimálně 5 párů obuvi nebo 5 kusů kožedělných výrobků - maximálně 15 párů obuvi nebo 15 kusů kožedělných výrobků), pro kritérium hodnocení f) zadá vykrojit dílce pro 1 pár obuvi nebo 1 kus kožedělného výrobku. Typ a vzor obuvi nebo kožedělného výrobku bude záviset na zaměření obuvnické nebo kožedělné výroby v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči u odborné kompetence **Obsluha vysekávacích strojů pro vysekávání textilních a syntetických materiálů** pro kritérium hodnocení e) vysekat vrchové dílce ze syntetického materiálu pro obuvnický nebo kožedělný výrobek v počtu (minimálně 5 párů obuvi nebo 5 kusů kožedělných výrobků - maximálně 15 párů obuvi nebo 15 kusů kožedělných výrobků). Typ a vzor obuvi nebo kožedělného výrobku bude záviset na zaměření obuvnické nebo kožedělné výroby v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči u odborné kompetence **Dokončovací pracovní operace ve vysekávací dílně** pro kritérium hodnocení b) očíslovat podšívkové usňové dílce v počtu (minimálně 5 párů obuvi nebo 5 kusů kožedělných výrobků - maximálně 15 párů obuvi nebo 15 kusů kožedělných výrobků). Typ a vzor obuvi nebo kožedělných výrobků bude záviset na zaměření obuvnické nebo kožedělné výroby v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči u odborné kompetence **Kompletace, mezioperační a konečná kontrola kvality**

dílců ve vysekávací dílně pro kritéria hodnocení a), b) provést kompletaci a mezioperační a konečnou kontrolu kvality vysekaných dílců pro obuvnickou nebo kožedělnou výrobu v počtu (minimálně 5 párů obuvi nebo 5 kusů kožedělných výrobků - maximálně 15 párů obuvi nebo 15 kusů kožedělných výrobků). Typ a vzor obuvi nebo kožedělných výrobků bude záviset na zaměření obuvnické nebo kožedělné výroby v místě konání zkoušky.

Uchazeč si zajistí pracovní oděv a pracovní obuv podle požadavků BOZP pracoviště, na kterém bude zkouška probíhat.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na výrobu obuvi nebo na výrobu kožedělného zboží a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na zpracování usní, plastů a pryže a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na obuvnickou nebo kožedělnou technologii a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby.
- d) Profesionální kvalifikace 32-011-H Vysekávač a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Vysekávací dílna umožňující ověření všech odborných kompetencí s přísunem potřebné energie, odpovídající bezpečnostním a hygienickým požadavkům, vybavená následujícím základním výrobním zařízením, náradím a materiály pro vysekávání dílců pro obuvnickou nebo kožedělnou výrobu.

- Stroje vysekávací dílny (vysekávací stroj, číslovací stroj, pracovní stůl)
- Zařízení vysekávací dílny (stojač na usně, 1 sada vysekávacích nožů pro daný vzor, 1 sada krájecích šablon, sekací podložka, číslovací hlava)
- Náradí a pomůcky (krájecí nožík, olejníčka se strojním olejem, olejníčka s petrolejem, smetáček a textilie na čištění pracovního ústrojí)
- Vzorek obuvi nebo kožedělného výrobku (1 páru obuvi nebo 1 kus kožedělného výrobku)
- Vzorky vrchových a podšívkových usní (minimálně 5 kusů - maximálně 8 kusů)
- Vrchové a podšívkové usně (v množství potřebném pro vysekání minimálně 5 párů obuvi nebo 5 kusů kožedělných výrobků - maximálně 15 párů obuvi nebo 15 kusů kožedělných výrobků)
- Číslovací páska 1 kus (v barvě podle technické dokumentace)
- Výrobní dokumentace (technologická a technická dokumentace), bude k dispozici v listinné podobě v počtu 1 kus pro okamžité použití uchazečem
- Výrobní předpis, bude k dispozici v listinné podobě v počtu 1 kus pro okamžité použití uchazečem
- Učebna pro provedení ústní části zkoušky, vybavená PC

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro vykonání zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 5,5 až 7 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Academic School, Střední škola, s. r. o., Zlín

Gasibo, s. r. o., Zlín

Opravná obuví a kožené galanterie, Trnava